

Koersdocument RCW

Naar meer Bestuurlijke Regie in het Waddengebied

25 maart 2011

Koersdocument RCW

Naar meer Bestuurlijke Regie in het Waddengebied

1. Doel en resultaat van het Koersdocument RCW	1
1.1 Wat is de aanleiding voor het Koersdocument RCW?	1
1.2 Waarom willen wij meer regie in het Waddengebied?	1
1.3 Wat is de winst van meer regie in het Waddengebied?	2
1.4 Waarom stellen wij een Koersdocument RCW vast?	3
1.5 Uitgangspunten bij het Koersdocument RCW	3
2. Taken van het Regiecollege Waddengebied	5
2.1 Ruimtelijke ordeningsbeleid	5
2.2 Natuurbeleid	6
2.3 Werelderfgoed	7
2.4 Trilateraal waddenbeleid	8
2.5 Landschap en Cultuurhistorie.	9
2.6 Vaarrecreatie	9
2.7 Waddenfonds	10
2.8 Vergunningverlening	10
2.9 Handhaving	12
2.10 Beheer	13
2.11 Onderzoek	15
2.12 Informatie en Communicatie	16
3. Vormgeving Regiecollege Waddengebied	17
3.1 Inleiding	17
3.2 Deelnemers en samenstelling	17
3.3 Werking van het Regiecollege	18
3.4 Winst ten opzichte van huidige situatie	19
4. Secretariaat van het Regiecollege	20
5. Financiën van het Regiecollege	21
5.1 Bijdragen huidige situatie	21
5.2 Bekostiging nieuwe situatie	21
5.3 Verdeelsleutel	21
6. Forum van maatschappelijke organisaties waddengebied	23
6.1 Wat is de rol van het forum?	23
6.2 Vormgeving	23

6.3	Wie zitten er in het forum?	24
6.4	Secretariaat	24
6.5	Vergaderfrequentie	24
6.6	Opgeheven overlegorganen	24
7.	Vervolgproces	26

1. Doel en resultaat van het Koersdocument RCW

1.1 Wat is de aanleiding voor het Koersdocument RCW?

In de eerste helft van 2010 heeft Berenschot de bestuurlijke organisatie van het waddengebied geëvalueerd en een advies uitgebracht over de toekomst van de bestuurlijke organisatie. Beide rapporten zijn besproken in het RCW. Naar aanleiding hiervan hebben wij als RCW besloten ons om te vormen in een krachtig Regiecollege met respect voor de democratische legitimering volgens het Huis van Thorbecke. De Minister van I&M heeft de Tweede Kamer toegezegd met voorstellen te komen over de vereenvoudiging van de bestuurlijke organisatie in het waddengebied. De Minister heeft de heer Jorritsma in zijn hoedanigheid als voorzitter van het RCW gevraagd uitwerking te geven aan het Berenschot rapport, rekening houdend met de besluiten van het RCW zoals opgenomen in de preambule (augustus 2010). Deze uitwerking is weergegeven in het hier voorliggende Koersdocument RCW. Het Koersdocument is tot stand gekomen dankzij de werkzaamheden van een stuurgroep. De heer Jorritsma was voorzitter van de stuurgroep. Leden van de stuurgroep waren de heren Van Erkelens (dijkgraaf Wetterskip Fryslân), Hollenga (gedeputeerde provincie Groningen), De Hoop (burgemeester gemeente Ameland), Ten Velden (adviseur van het Ministerie van I&M), Verhulst (adviseur van het Ministerie van EL&I) en mevrouw Van Kampen (burgemeester gemeente Wieringen).

1.2 Waarom willen wij meer regie in het Waddengebied?

Het Waddengebied is een samenhangend systeem van unieke natuur afgewisseld met landschappen van grote cultuurhistorische en maatschappelijke waarde. De Waddenzee is de kern van dit gebied en een internationaal erkend en beschermd natuurgebied. Het Waddensysteem vormt de grootste aaneengesloten rij zand- en slikplaten ter wereld en het omvat 60% van alle getijdengebieden in Europa en Noord Afrika. In die zin zijn de Wadden 'enig in haar soort' en een schoolvoorbeeld van een getij gebonden habitat met de bijbehorende rijke, gevarieerde flora en fauna.

De unieke waarde van het gebied heeft in Nederland in de afgelopen jaren geleid tot wet- en regelgeving met als leidend principe het behoud van de natuur- en landschappelijk waarde van de Waddenzee, met menselijke en economische medegebruik waar dat op duurzame wijze mogelijk is. Zowel voor behoud van de natuurfuncties en natuurwaarden als voor het duurzame economische medegebruik is het van cruciaal belang dat de Waddenzee wordt beschouwd als een systeem in samenhang, zowel thematisch/inhoudelijk als politiek/bestuurlijk. Het hanteren van de systeembenadering als leidend principe voor het beheer en de ontwikkeling is van cruciaal belang voor de ecologische, maatschappelijke en economische agenda van het waddengebied.

Het Regiecollege speelt in het proces van het initiëren en bewaken van de systeembenadering en samenhang een belangrijke en samenbindende rol waar het gaat om de bestuurlijke en beheersaspecten.

1.3 Wat is de winst van meer regie in het Waddengebied?

In het evaluatie onderzoek van Berenschot wordt geconstateerd dat het RCW de afgelopen jaren in positieve zin veranderd is. Het B&O plan heeft hierin een belangrijke rol gespeeld. De verantwoordelijkheid en betrokkenheid van de partners is toegenomen. Wij willen doorgaan op deze weg. Dit betekent dat wij meer regie willen gaan voeren over zaken van belang voor pkb-gebied. Dit heeft als gevolg dat het Regiecollege verantwoordelijk is voor de bewaking van de samenhang en voortgang door ondermeer monitoren en het aanspreken van de partners op haar verantwoordelijkheden.

Berenschot constateert ook een grote bestuurlijke drukte in het waddengebied. Belangrijke oorzaak van bestuurlijke drukte is onduidelijkheid over taken, rollen en verantwoordelijkheden van gremia die zich hebben georganiseerd in en rond het waddengebied. Dit leidt tot langdurige besluitvormingsprocessen en een weinig effectieve en efficiënte uitvoering van beleid. Met meer regie willen wij het volgende bereiken:

- Vermindering van bestuurlijke drukte; geen nieuwe bestuurslagen in de vorm van een Waddenautoriteit;
- Duidelijke verdeling en bundeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden;
- Ontsnippering en defragmentatie van beleid en uitvoering;
- Eenduidige verantwoordingslijnen;
- Vereenvoudiging van procedures en regels;
- Stroomlijning van ambtelijke werkzaamheden.

Dit zal onder meer concreet gebeuren als gevolg van:

- Het opheffen van diverse gremia (Coördinatiecollege Waddengebied, Interdepartementale Waddenzeecommissie, Raad voor de Wadden, Regie groep B&O plan, Adviescommissie Waddenfonds, Regiocommissie Waddenfonds, Stuurgroep Waddenprovincies) met als gevolg minder ambtelijke ondersteuning.
- Het verminderen van het aantal leden van het Regiecollege ten opzichte van het huidige RCW.
- Het opheffen van diverse officiële en ad hoc overleggen als gevolg van het gaan kanaliseren van de maatschappelijke inbreng via één orgaan (het Forum van maatschappelijke organisaties).
- De integratie van taken van Interwad en Sefh-W in het Secretariaat RCW.
- Professionalisering van het Secretariaat RCW.

1.4 Waarom stellen wij een Koersdocument RCW vast?

Het Koersdocument RCW vormt de basis voor de bestuurlijke agenda van het Regiecollege voor de komende jaren. In dit document spreken wij af wat een verdergaande vereenvoudiging van de bestuurlijke organisatie in het waddengebied precies betekent. Daarnaast geven wij het begrip regie inhoud. Wij werken nader uit wat het nieuwe Regiecollege gaat doen (hoofdstuk 2). Op korte termijn zal nader bekeken worden hoe de samenwerking tussen het Deltaprogramma Waddenzee en het Regiecollege vorm krijgt.

In dit Koersdocument RCW geven wij tevens aan hoe wij het Regiecollege vormgeven, inclusief de financiering en het secretariaat (hoofdstuk 3, 4 en 5). Wij achten het ook van belang dat diverse maatschappelijke organisaties goed zijn aangehaakt bij de regie die wij gaan voeren. Daarom werken wij in dit document ook uit hoe wij deze organisaties via het op te richten Forum van maatschappelijke organisaties waddengebied bij het Regiecollege gaan betrekken (hoofdstuk 6).

Wij zullen allemaal uitvoering geven aan de afspraken die in het Koersdocument zijn opgenomen. Bij het niet nakomen hiervan zullen wij elkaar aanspreken. Het Koersdocument RCW is namelijk niet vrijblijvend, maar bindt ons in de doelen die wij willen bereiken. Wij sluiten niet uit dat wij op termijn de samenwerking verder gaan intensiveren bijvoorbeeld in de vorm van een juridische entiteit.

1.5 Uitgangspunten bij het Koersdocument RCW

Bij het opstellen van het Koersdocument hebben wij verschillende uitgangspunten gehanteerd. In de eerste plaats zijn dit enkele uitgangspunten zoals verwoord in het regeerakkoord, te weten:

- het terugdringen van bestuurlijke drukte in de vorm van betrokkenheid van meerdere overheidslagen;
- de versterking van de rol van de provincies op het terrein van ruimte, natuur en economie;
- de voorgenomen decentralisatie van het waddenfonds;
- clustering en bundeling van uitvoeringsinstanties en toezichthouders.

Verder onderschrijven wij de gemeenschappelijke opgave in het waddengebied: het beschermen en ontwikkelen van een robuust en veerkrachtig natuurgebied, waarin ook op een gezonde manier gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden.

Wij benadrukken als uitgangspunt dat de besluitvorming daar plaats vindt waar de democratische legitimatie wettelijk is belegd, dat wil zeggen bij betreffende raden, staten en algemene besturen.

Het werkgebied van het Regiecollege betreft de Waddenzee ic het zogenaamde pkb-gebied. Het omvat in grote lijnen de Waddenzee tot aan de teen van de dijken, inclusief de kwelders. Conform de formulering in de pkb Derde Nota Waddenzee worden ook de ontwikkelingen buiten het pkb-

gebied, voor zo ver deze van directe betekenis zijn voor het pkb-gebied zelf (de zogenaamde externe werking) tot het werkgebied van het RCW gerekend¹.

Het Koersdocument RCW wordt vastgesteld in het RCW en daarna aangeboden aan de Minister van I&M.

In het Koersdocument RCW zijn uitgangspunten vastgelegd die door alle toekomstige deelnemers moeten worden goedgekeurd. Dit vervolgproces is in hoofdstuk 7 beschreven.

Disclaimer decentralisatie:

‘De wijze waarop invulling wordt gegeven aan taken voor het Regiecollege op gebied van Natuur en Ruimtelijke Ordening is mede afhankelijk van de wijze waarop in de komende tijd invulling wordt gegeven aan de decentralisatieopgave uit het regeerakkoord’.

¹ Plannen, projecten of handelingen buiten het pkb-gebied, waarvan op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat zij afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, projecten of handelingen significante gevolgen hebben voor de, op grond van deze pkb, te beschermen en te behouden waarden en kenmerken van de Waddenzee, dienen aan de hoofddoelstelling van deze pkb te worden getoetst.

2. Taken van het Regiecollege Waddengebied

In dit hoofdstuk worden de taken van het Regiecollege nader uitgewerkt. Hierbij zijn de meest voor de hand liggende taken voor de korte en middellange termijn beschreven. Uitgaande van het groeimodel voor het RCW kunnen op termijn taken toegevoegd worden.

2.1 Ruimtelijke ordeningsbeleid

Wa(d)t kan beter

Op dit moment is de pkb Derde nota Waddenzee de planfiguur waarin het RO-beleid is vastgelegd. De pkb heeft een looptijd van tien jaar en zal in 2017 aflopen. In het regeerakkoord is vastgelegd dat het toezicht en de regie voor de ruimtelijke ordening van het Rijk overgaat naar de provincies. Dit betekent dat de pkb in 2017 opgevolgd mag worden door een interprovinciale structuurvisie. De Waddenzee blijft ook een nationaal belang. De uitvoering van de pkb vindt voor een belangrijk deel plaats via de bestemmingsplannen van de gemeenten. De provincies kunnen de voorbereidingen starten voor een interprovinciale structuurvisie voor de Waddenzee. In de visie worden kaders geformuleerd voor het regionale ruimtelijk beleid, natuurbeleid, economisch beleid, (vaar)recreatiebeleid en (wind) energiebeleid. De structuurvisie gaat ook in op ontwikkelingen buiten het gebied die een directe invloed op de te beschermen waarden van de Waddenzee hebben (externe werking). Deze visie zal dienen als beleidskader voor het pkb-gebied waarbinnen ook richting wordt gegeven aan de investeringsplannen inclusief de verbinding met het Waddenfonds voor de komende jaren.

De in de pkb beschreven opgaven zijn via het B&O-plan vertaald in specifieke opgaven in combinatie met het plaatselijke ruimtelijk beleid. Op dit moment ziet de Regiegroep B&O-plan deel c nog toe op de uitvoering. Een aantal van deze specifieke opgaven betreft de versterking van de beeldkwaliteit en van de kwaliteiten rust, stilte en duisternis. Hieraan wordt op dit moment nauwelijks uitvoering gegeven.

Voorgestelde taak en rol Regiecollege Waddengebied

- Toezicht op de uitvoering van de pkb vindt plaats via de provincies. Het Regiecollege heeft het voortouw hierbij en adviseert de provincies hieromtrent. Het Regiecollege voert de regie op de uitvoering van het B&O-plan.
- Ondersteuning bij het opstellen van modelteksten ten behoeve van gemeentelijke bestemmingsplannen op het gebied van beeldkwaliteit (gemeenten), stilte (provincies) en duisternis (gemeenten) en specifieke onderdelen van milieuverordeningen (provincies).
- Het Regiecollege zorgt voor coördinatie, systeembenadering en samenhang bij het opstellen van de interprovinciale structuurvisie Waddenzee. Input vanuit de regio en het Rijk vindt plaats via het Regiecollege

Winst

- aansluiting bij regeerakkoord: betrokkenheid maximaal twee overheidslagen (provincies en gemeenten);
- nadere uitvoering pkb Derde Nota Waddenzee en B&O-plan;
- bestuurlijke concentratie;
- opheffen regiegroep B&O-plan;
- meer efficiency ambtelijke inzet.

2.2 Natuurbeleid

Wa(d)t kan beter

In het regeerakkoord (2010) is vastgelegd dat 'kerntaken van provincies liggen op de gebieden ruimte, economie en natuur'. De basis voor het natuurbeleid ligt voor de Waddenzee in de pkb. Voor herstel en behoud van natuur in de Waddenzee is vorig jaar het programma Naar een Rijke Waddenzee in gang gezet. Het programma is een gezamenlijk programma van overheden en maatschappelijke organisaties. Het is verbonden met de verduurzaming van de (mossel)visserij. De minister van EL&I is samen met het RCW opdrachtgever.

Wat betreft de uitwerking van Natura 2000 zijn de verschillende bevoegde gezagen (Rijkswaterstaat, ministerie EL&I/ DLG en provincie Fryslân) bezig beheerplannen te maken. Daarna start de uitvoering wat betreft vergunningverlening en uitvoering van maatregelen. Risico is dat dit versnipperd en weinig integraal wordt uitgevoerd.

Voor het pkb-gebied is het van belang dat er een integraal natuurbeleid wordt gevoerd. Dit wordt bevorderd door dit beleid in één hand te leggen. Deze taken zullen de provincies gemeenschappelijk uitvoeren vanuit het perspectief van het gehele pkb-gebied.

Voorgestelde taak en rol Regiecollege

1. Het Regiecollege voert de regie op het programma Naar een Rijke Waddenzee als mede - opdrachtgever. Het ministerie van EL&I blijft de andere opdrachtgever. De uitvoering zelf vindt plaats bij het programmabureau. In de regiekamer van het programma vullen overheden en maatschappelijke organisaties samen de koers per onderdeel verder in. Bij het programma is tevens de uitwerking en uitvoering van de Nota duurzame waddenvisserij ondergebracht. De opdrachtgevers (het Regiecollege en ministerie EL&I) beslissen over de instelling van een Adviescollege Waddenvisserij.
2. Het Regiecollege voert regie op de uitvoering van Natura 2000 zodat er samenhang ontstaat bij de uitvoering tussen de deel beheerplannen en met overige programma's. De uitvoering zelf vindt plaats bij Rijkswaterstaat, EL&I / DLG, de provincies en de beheerders.

3. Het aanwijzen van visgebieden en af te sluiten gebieden blijft een bevoegdheid van het Rijk. Het Rijk vraagt aan het Regiecollege een zwaarwegend advies hierover. Het Regiecollege vraagt advies aan het Forum.

Winst

- aansluiting bij het regeerakkoord: betrokkenheid van maximaal twee overheidslagen (Rijk en provincies), regie natuur naar provincies;
- uitvoering opgave pkb Derde Nota Waddenzee en B&O-plan;
- bestuurlijke concentratie;
- informatiebijeenkomsten over Programma Rijke Waddenzee en Natura 2000 e.d. via het Forum.

2.3 Werelderfgoed

Wa(d)t kan beter

Er ligt een opgave van Unesco om tot één gezamenlijke 'Sustainable Tourism Strategy' (STS) te komen voor het gehele werelderfgoedgebied in en buiten Nederland. De WaddenSeaBoard (WSB) ziet het als zijn verantwoordelijkheid de strategie op termijn te kunnen presenteren aan Unesco. De WSB heeft hiervoor een Taskgroup Sustainable Tourism (TG STS) ingesteld. Het CommonWaddenSeaSecretariat (CWSS) voert het secretariaat. In Nederland is het ministerie van EL&I eindverantwoordelijk voor de werelderfgoedsite en het internationale beleid.

Op dit moment zijn er problemen bij het realiseren van de gezamenlijke 'Sustainable Tourism Strategy':

- Het is onduidelijk of er één Nederlands inbreng zal zijn op trilateraal niveau of dat er een verscheidenheid aan standpunten en wensen wordt ingebracht namens Nederland.
- De afstemming tussen de (ambtelijke) werkgroepfunctionarissen en de bestuurders die namens Nederland deelnemen aan de Taskgroup is gebrekkig.
- Het RCW heeft een onduidelijke rol; er is geen voorgeschreven procesgang.

Voorgestelde taak en rol Regiecollege

1. Het Regiecollege voert de regie op een afgewogen Nederlandse inbreng in de Taskgroup om te komen tot een gezamenlijke toerisme en marketingstrategie Werelderfgoed Waddengebied. Het Regiecollege brengt de Nederlandse inbreng op één lijn en zorgt daarmee voor een eenduidige Nederlandse inbreng bij de trilateraal op te stellen Sustainable Tourism Strategy (STS). Partners in de regio voeren de strategie uit.
2. Coördinatie en toezicht op de uitvoering van de STS. Het Regiecollege voert de regie op de uitvoering van de strategie en houdt in die rol toezicht op de uitvoering bij partners in de regio. Vervolgens kunnen de provincies opdrachten verstrekken ten behoeve van de uitvoering van de

STS, bijvoorbeeld aan Marketing Friesland en/ of Marketing Groningen. Het ministerie van EL&I blijft eindverantwoordelijk voor de werelderfgoedsite als geheel.

Winst

- aansluiting bij regeerakkoord: betrokkenheid maximaal twee overheidslagen (provincies en gemeenten);
- uitvoering opgave Unesco en B&O-plan;
- bestuurlijke concentratie;
- efficiency ambtelijke inzet.

2.4 Trilateraal waddenbeleid

Wa(d)t kan beter

Het Rijk benut het RCW voor afstemming met de regio voor wat betreft het internationale beleid voor het Waddengebied en de inzet van Nederland in het internationale overleg over de Wadden. Dit geldt ook voor het visserijbeleid en het energiebeleid voor zo ver dit betrekking heeft op het Waddengebied. Het belang is gelegen in de samenhang en doorwerking in het gebied van de internationale ontwikkelingen.

Het trilaterale waddenbeleid is nu al een gedeelde taak van Rijk en regio. De trilaterale WaddenSeaBoard stuurt de gezamenlijke trilaterale werkzaamheden aan. Eén van de leden van de Nederlandse delegatie is een bestuurder vanuit de regio (waddengedeputeerde van één van de provincies). Bij de uitvoering van trilaterale werkzaamheden neemt Rijkswaterstaat de inbreng rond scheepvaartveiligheid en hoogwaterveiligheid voor haar rekening. De regio verzorgt de inbreng voor marketing, toerisme en recreatie en werkt mee aan dossiers als ganzenbeheer en landschap. De provincies en gemeenten participeren in het Waddensea Forum, het platform van stakeholder organisaties.

Voorgestelde taak en rol Regiecollege

1. Het Regiecollege is het gremium waar afstemming en terugkoppeling plaatsvindt ten aanzien van internationaal en trilateraal waddenbeleid
2. Het Regiecollege stimuleert uitwerking en uitvoering van trilaterale waddenbeleid in de regio

Winst

- gezamenlijke inspanning om de afspraken van de regeringsconferentie over de wadden Sylt 2010 uit te voeren en in te bedden in de waddenregio.

2.5 Landschap en Cultuurhistorie.

Wa(d)t kan beter

De opgave versterken van behoud, beleving en benutting van landschappelijke en cultuurhistorische waarden (de aanbevelingen LanceWadplan) is in het B&O-plan opgenomen. In trilateraal verband is dit een punt van aandacht voor de WaddenSeaBoard (verklaring van Sylt) Denemarken wil tijdens zijn voorzitterschap dit onderwerp bij de kop pakken. Mogelijk komen er op dit gebied in samenwerking met Duitsland en Denemarken acties, bijvoorbeeld in de vorm van een nog in te stellen werkgroep Landschap en Cultuurhistorie.

Voorgestelde taak en rol Regiecollege

1. Het Regiecollege initieert en stimuleert uitwerking van de aanbevelingen binnen het Nederlandse waddegebied.
2. Het Regiecollege voert de regie op een gezamenlijke inbreng in specifieke trilaterale acties (vergelijkbaar met de Sustainable Tourism Strategy).

Winst

- aansluiting bij regeerakkoord: betrokkenheid maximaal twee overheidslagen (provincies en gemeenten);
- uitvoering opgave pkb Derde Nota Waddenzee, B&O-plan en WaddenSea Plan;
- bestuurlijke concentratie;
- efficiency ambtelijke inzet.

2.6 Vaarrecreatie

Wa(d)t kan beter

In 2007 hebben de overheden en belangenorganisaties samen het Convenant Vaarrecreatie Waddenzee afgesloten. Doelstelling van het convenant is natuur beschermen en tegelijk vaarrecreatie duurzaam ontwikkelen, een kwalitatieve benadering. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de verschillende acties. Financiering en uitvoering van de acties vergt stuurmanskunst van de regisseurs Recreatie van het RCW. In 2012 is de evaluatie voorzien.

Voorgestelde taak en rol Regiecollege

Het Regiecollege voert de regie op de uitvoering van het Convenant Vaarrecreatie zoals afgesproken in het B&O-plan

Het Regiecollege initieert besluitvorming (en implementatie in beleid) op basis van de evaluatie.

Winst

- Aansluiting bij regeerakkoord: betrokkenheid maximaal twee overheidslagen (provincies en gemeenten);
- Uitvoering opgave pkb Derde Nota Waddenzee in casu Convenant Vaarrecreatie Waddenzee;
- Bestuurlijke concentratie;
- Opheffen Toeristisch Overleg Waddenzee; functie voor het Forum.

2.7 Waddenfonds

Wa(d)t kan beter

In het regeerakkoord is opgenomen dat het Waddenfonds per 2012 gedecentraliseerd zal worden. Na decentralisatie is de besteding van de middelen uit het Waddenfonds een autonome bevoegdheid van de drie waddenprovincies. De regio hecht sterk aan het handhaven van de doelen van het Waddenfonds en het als één fonds bijhouden, ook na decentralisatie. De Minister onderschrijft dat. De insteek is een overgang via een efficiëntere uitvoering in 2011 naar een meerjarige programmering (vier jaar) van de doelen van het uitvoeringsplan Waddenfonds 2010-2014.

Voorgestelde taak en rol Regiecollege

Het Regiecollege vervult een zwaarwegende adviesrol bij de vaststelling van de meerjarenprogramma's die zullen worden uitgevoerd door coalities van regionale partijen, uitvoerende partijen en kennisinstellingen. De regiocommissie wordt opgeheven, echter aan de functie van de regiocommissie wordt waarde gehecht. Verwacht wordt dat de maatschappelijke organisaties die deel uit maakten van de regiocommissie hun vertegenwoordiging zullen krijgen in het Forum (zie hoofdstuk 6.) Het Regiecollege voorziet dan ook een adviesrol voor het Forum bij de vaststelling van de meerjarenprogramma's.

Winst

- aansluiting bij regeerakkoord: decentralisatie Waddenfonds;
- opheffen Adviescommissie Waddenfonds, Regiocommissie Waddenfonds;
- ketenverkorting.

2.8 Vergunningverlening

Wa(d)t kan beter

In een belangrijk natuurgebied zoals de Waddenzee gelden wetten en regels om het gebied te beschermen. Hierdoor zijn voor allerlei activiteiten vaak meerdere vergunningen van verschillende overheden en instanties noodzakelijk. Het betreffen:

- wadloopvergunning (provincie);
- visserijwetvergunningen (Rijk);
- natuurbeschermingswetvergunningen (Rijk);
- ontheffing provinciale milieuverordening;
- waterwetvergunningen (Rijkswaterstaat);
- evenementenvergunning (gemeente en Rijkswaterstaat);
- bouwvergunningen (gemeente);
- aanlegvergunning (gemeente);
- ontgrondingvergunning (gemeente);
- vergunning/ontheffing op basis van de flora en faunawet.

Voor de provincies, gemeenten en waterschappen is het al redelijk duidelijk welke vergunningen gecoördineerd worden verleend (Wabo) op het land. Er is nog geen uitspraak gedaan welke taken het Rijk op dit punt overdraagt. In de Waddenzee zijn daardoor nog steeds meerdere vergunningenregimes van kracht waar het Rijk bevoegd gezag is. Hierdoor ontstaat de situatie dat iemand die incidenteel of structureel iets wil organiseren of plaatsen in de Waddenzee (het pkb-gebied) te maken heeft met verschillende vergunningen die soms bij het Rijk, soms bij de provincie of soms bij de gemeente aangevraagd moeten worden en in elk geval nog niet gecoördineerd worden verleend.

Door een coördinatietaak met betrekking tot vergunningverlening bij het Regiecollege neer te leggen kan deze onduidelijkheid worden opgeheven en kan in een vroeg stadium duidelijkheid worden verschaft over de vraag welke vergunningen nodig zijn. Bovendien kunnen de bevoegde gezagen bij de verlening van de vergunningen zaken op elkaar af stemmen. Dit versterkt de werkwijze die in een aantal gevallen reeds wordt gevolgd en waarbij sprake is van gecoördineerde vergunningverlening in gevallen waarbij het Rijk bevoegd gezag is en er meerdere ministeries zijn betrokken.

Voorgestelde taak en rol Regiecollege

Het Regiecollege bevordert dat de bevoegde gezagen afspreken dat er één informatiesysteem (loket) komt waar alle vergunningaanvragen voor de Waddenzee (het pkb-gebied) in terecht komen. Dit is conform het voornemen uit de Derde Nota Waddenzee om de mogelijkheden van één loket te bezien. Het Regiecollege neemt zelf geen beslissing op de vergunning(en)aanvraag, maar coördineert dat de aanvragen op de goede plek terecht komen en dat er één integraal besluit wordt opgesteld. De daadwerkelijke besluiten worden door de bevoegde gezagen genomen. Bezwaar en beroep kan uitsluitend bij de bevoegde gezagen plaatsvinden. Het is mogelijk deze taken later verder te integreren in een Regionale Uitvoerings Dienst. Een en ander wordt via een project nader uitgewerkt.

Winst

- aansluiting bij regeerakkoord: clustering en bundeling van uitvoeringsinstanties;
- uitvoering opgave pkb Derde Nota Waddenzee en B&O-plan Waddengebied;
- bestuurlijke concentratie;
- duidelijkheid voor de aanvrager.

2.9 Handhaving

Wa(d)t kan beter

In de pkb Derde nota Waddenzee wordt over de handhaving onder andere het volgende geschreven:

Het kabinet acht een goede handhaving door de bevoegde gezagsorganen van het in deze pkb verwoorde beleid een essentiële voorwaarde voor het welslagen van het waddenzeebeleid. Het RCW zal zorgdragen voor een gecoördineerde handhaving. Ten slotte wordt periodiek een Handhavingprogramma Waddenzee opgesteld, waarin de wijze van handhaving van het beleid wordt vastgelegd. Deze plannen worden door de in het Regionaal College Waddengebied (RCW) vertegenwoordigde partijen vastgesteld.

Het gaat hierbij om handhaving van de volgende wet en regelgeving:

- wetgeving m.b.t. de scheepvaart;
- nautische wetgeving;
- milieuwetgeving;
- natuurbeschermingswetgeving;
- visserijwetgeving;
- provinciale verordeningen;
- gemeentelijke verordeningen.

Achter het begrip handhaving gaat een keten van activiteiten schuil van persbericht tot procesverbaal. Er wordt door de Rijksoverheid verder gewerkt aan de vorming van een Rijksinspectie en centralisatie van bedrijfsvoering (o.a. ICT, inkoop, huisvesting, auditdiensten, facilitaire diensten) met een adequate aansturing en doorzettingsmacht voor de verantwoordelijke bewindspersoon.

Er is in het waddengebied al sprake van (voorzichtige) samenwerking op een aantal terreinen (Samenwerking Inspecties Waddenzee), maar van een integraal handhavingplan is geen sprake. Elke dienst heeft een eigen plan en dit plan is vervolgens uitgangspunt voor het bepalen van de

ruimte voor samenwerking. De eigen prioriteiten moeten in principe eerst worden opgepakt en dan pas de gezamenlijke. Naast het ontbreken van een gezamenlijk plan heeft elke dienst een eigen informatiesysteem, een eigen planning en wordt kennis alleen bij concrete vragen gedeeld. Door de versnipperde informatie kan geen duidelijk beeld worden geschetst van de incidenten en problemen in de Waddenzee. Hierdoor is het ook niet goed mogelijk een goede planning van werkzaamheden te maken.

Voorgestelde taak en rol Regiecollege

Het Regiecollege heeft het voortouw bij het jaarlijks opstellen van een integraal handhavingsprogramma van de Samenwerkende Inspecties Waddenzee (SIW) voor het pkb-gebied. Het Regiecollege stelt het programma op waarna formele goedkeuring plaatsvindt bij de bevoegde gezagen. Uitvoering vindt plaats bij de bevoegde gezagen die samenwerken in het SIW. Het Regiecollege monitort vervolgens de uitvoering en intervenueert waar nodig. Dit kan als een eerste stap worden gezien naar een verdergaande integratie op het gebied van handhaving.

Winst

- aansluiting bij regeerakkoord: clustering en bundeling van uitvoeringsinstanties en toezichthouders;
- uitvoering opgave pkb Derde Nota Waddenzee en B&O-plan;
- bestuurlijke concentratie;
- uitvoering aanbeveling Berenschot: integratie Sefh-W met Secretariaat RCW;
- Versterking van de SIW
- efficiency op inzet personele capaciteit en materieel;
- duidelijkheid voor de gebruiker.

2.10 Beheer

Wa(d)t kan beter

In de pkb Derde nota Waddenzee staat de volgende opdracht met betrekking tot beheer:

Natuurbeheer krijgt als voornaamste activiteit op de Waddenzee binnen het RCW een specifieke plaats in een op te richten Beheerraad Waddenzee. Hierin hebben terreinbeherende organisaties zitting, inclusief rijksbeheerders zoals Verkeer & Waterstaat/Rijkswaterstaat. De Beheerraad heeft als taken de afstemming tussen en efficiency van het beheer door alle beheerders te vergroten. Het doel van de Beheerraad is te komen tot een Waddenzeedekkend beheer.

Doelen van het beheer van het gebied zijn: natuurbeheer, nautisch beheer, waterkwaliteits- en veiligheids en kustbeheer. Taken die hierbij horen zijn onder meer natuurherstel- of verbetering, zonerings, voorlichting, monitoring, vaargeul onderhoud en bebakening, scheepvaartgeleiding en onderhoud aanleg van dijken en dammen. Vanuit de verschillende doelen en wetten worden aparte

beheerplannen opgesteld (beheerplan Natura 2000, Beheer en ontwikkelplan rijkswateren, Waterbeheerplannen, beheerplannen per deelgebied zoals de Vliehors en Rottum).

In de huidige situatie probeert men in de Beheerraad tot afstemming te komen. Echter gelet op de verschillende belangen is dat een ingewikkeld en traag proces. Aangezien geen enkele partij doorzettingsmacht heeft, worden knopen niet doorgehakt. Het RCW heeft geen formele rol, maar wordt geïnformeerd door de regisseurs die deelnemen aan de Beheerraad. De betrokken beherende partijen zijn:

- Ministerie EL&I/DRZ, Ministerie I&M/RWS, Ministerie Defensie;
- Staatsbosbeheer;
- Waterschappen;
- Natuurmonumenten, Fryske Gea / Groninger Landschap / Landschap Noord-Holland;
- Particuliere eigenaren.

Deze beheerders hebben ieder een eigen verantwoordelijkheid voor het beheer in hun gebied. De gesignaleerde problemen en hindernissen zijn;

- Er zijn verschillende visies op welk beheer nodig is;
- Er is geen gezamenlijk programma met duidelijke afspraken over ieders taak en rol;
- Discussie worden (te) veel gevoerd vanuit organisatiebelang, in plaats vanuit wat nodig is;
- Op sommige locaties zijn meerdere beheerders actief met een zelfde taak;
- Er zijn lacunes in het beheer;
- Er zijn flinke verschillen in cultuur en kennis tussen de verschillende organisaties en beheerders;
- Er is geen uniforme uitstraling (in ieder geval niet vanuit alle beheerders);
- Het beheer van de overgang van Wad naar land is niet goed geregeld;
- De samenwerking is erg persoonsgebonden;
- Partijen opereren te los van elkaar.

Voorgestelde taak en rol Regiecollege

Het Regiecollege initieert het opstellen van een integraal beheerprogramma. In dit programma komen de beheermaatregelen uit de verschillende beheerplannen samen, wordt het beheer op integraliteit getoetst en de uitvoeringsafspraken vastgelegd. Het Regiecollege vraagt de Beheerraad een integraal beheerprogramma op te stellen. Het Regiecollege stelt het beheerplan vast. De beherende partijen keuren het goed. De uitvoering vindt plaats bij deze partijen. De Beheerraad monitort en agendeert problemen zondig bij het Regiecollege.

Winst

- aansluiting bij regeerakkoord: clustering en bundeling van uitvoeringsinstanties en toezichthouders;
- uitvoering opgave pkb Derde Nota Waddenzee en B&O-plan Waddengebied;
- bestuurlijke concentratie.

2.11 Onderzoek

Wa(d)t kan beter

In het rapport van de Adviesgroep Waddenzeebeleid werd vastgesteld dat veel kennis over het waddengebied versnipperd aanwezig of slecht ontsloten is en daardoor niet direct beschikbaar of toepasbaar voor beleid en bestuur. Ook stelde de commissie vast dat er te weinig coördinatie en integratie van kennis en onderzoek is en dat er onvoldoende afstemming is tussen de vraag naar kennis, het aanbod van kennis en de programmering van kennisontwikkeling. Tot slot stelde de Commissie vast dat er lacunes bestaan op het gebied van monitoring op ecologisch terrein en dat er gebrek is aan (gedeelde) kennis rond de samenhang tussen de Waddenzee als natuurgebied en de sociaaleconomische positie van de bewoners in het waddengebied en de belevingswaarde van de Waddenzee. Om deze redenen is de Waddenacademie ingesteld. De Waddenacademie is zelfstandig en onderdeel van de KNAW. De Waddenacademie speelt een agenderende, programmerende en informerende rol bij het onderzoek in de Waddenregio. De onderzoeksgebieden zijn: klimaatwetenschappen, ecologie, geologie, economie en sociaal-culturele onderwerpen

Voorgestelde rol en taak Regiecollege

Als het om agendering van te onderzoeken beleidsontwikkelingen en beleidsvragen in het pkb-gebied gaat neemt het Regiecollege het voortouw. Het Regiecollege vraagt de Waddenacademie deze onderwerpen toe te voegen aan haar Kennisagenda. De uitvoering van de onderzoeken vindt elders plaats. Het Regiecollege wordt geïnformeerd over de uitkomsten. .

De Waddenacademie ontsluit de aanwezige en uit nieuw onderzoek verkregen kennis ten behoeve van beleidsontwikkeling en -uitvoering. Hierbij worden ook de informatie en communicatiekanalen van het Regiecollege benut. .

Het Regiecollege initieert en bevordert bundeling van de monitoringsvragen uit de diverse uitvoeringsprogramma's van de overheden. De Waddenacademie wordt gevraagd een programmerende rol ten behoeve van een overkoepelend monitoringsprogramma te spelen en zorg te dragen voor terugkoppeling van uitkomsten aan het Regiecollege.

Winst

- betere koppeling tussen onderzoek en praktijk;
- monitoring onderzoeken beter gebundeld en minder gefragmenteerd.

2.12 Informatie en Communicatie

Wa(d)t kan beter

Het belang van goede informatie en communicatie over beleid en beheer van de Waddenzee wordt breed gedragen door alle betrokken overheden. Daarom is al in 1997 een gezamenlijk kaderplan communicatie vastgesteld. Informatie en communicatie omvat:

- beleidscommunicatie (informereren en betrekken van belanghebbenden bij ontwikkelen van beleid);
- overheidsvoorlichting (informereren van belanghebbenden en geïnteresseerden over vastgesteld beleid en beheer);
- natuur en milieueducatie (organiseren en faciliteren van leerprocessen over waarden van het waddengebied).

Het RCW geeft onder andere via de website www.waddenzee.nl vorm aan gezamenlijke overheidsvoorlichting. De website ondersteunt beleidscommunicatie van verschillende programma's, en projecten van de overheden. De evaluatie van het kaderplan in 2004 heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen die nog steeds hun waarde hebben: Het karakter van het gebied en de complexiteit van de bestuursstructuur vragen bijzondere aandacht op het gebied van communicatie. Overheden spreken met één mond. De kwaliteit van de communicatie moet geborgd zijn. De mogelijkheden van nieuwe media moeten benut worden.

Voorgestelde rol en taak Regiecollege

Het Regiecollege is verantwoordelijk voor (de organisatie en uitvoering van) de gezamenlijke beleidscommunicatie en overheidsvoorlichting inzake het waddengebied. Het Regiecollege faciliteert via de website de natuur en milieu educatie over het waddengebied van de gezamenlijke overheden.

Winst

- uitvoering aanbeveling evaluatie onderzoek: integratie InterWad met Secretariaat RCW;
- efficiency ambtelijke inzet.

3. Vormgeving Regiecollege Waddengebied

3.1 Inleiding

Het Regiecollege Waddengebied is een samenwerkingsverband op basis van een convenant tussen de deelnemers. Er is geen hiërarchische verhouding tussen de regievoerder en de deelnemers. Doel van regievoering is dat de deelnemers zich vrijwillig committeren aan de doelen van het Koersdocument RCW zoals in hoofdstuk 1 geformuleerd en dat zij zich laten aanspreken op hun bijdrage aan het verwezenlijken hiervan. De oprichting krijgt zijn basis in een op te stellen convenant dat door deelnemende partijen dient te worden goedgekeurd.

3.2 Deelnemers en samenstelling

De voorkeur van de regio met betrekking tot deelnemers aan het Regiecollege Wadden luidt :

- De eilandgemeenten: Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog;
- De vaste wal gemeenten: Oldambt, Delfzijl, Eemsmond, De Marne, Dongeradeel, Ferwerderadiel, Het Bildt, Franekeradeel, Harlingen, Súdwest Fryslân, Wieringen, Anna Paulowna, en Den Helder;
- De provincies: Groningen, Fryslân en Noord-Holland;
- De waterschappen: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Waterschap Hunze en Aa's, Waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân;
- De ministeries van I&M, EL&I en Defensie.

De voorkeur van de regio voor de samenstelling van het Regiecollege Waddengebied is:

- Elke provincie wordt vertegenwoordigd door de waddengedeputeerde;
- Eén vertegenwoordiger namens de waterschappen;
- Eén vertegenwoordiger namens de Waddenzee kustgemeenten;
- Eén vertegenwoordiger namens de eiland gemeenten;
- Eén vertegenwoordiger namens het Rijk.

De voorzitter van het Regiecollege Waddengebied is een Commissaris van de Koningin van een van de waddenprovincies. Hij is onpartijdig. Hij dient het algemeen belang van het Regiecollege. Voor een efficiënte uitvoering van werkzaamheden krijgt elk lid van het Regiecollege een portefeuille. Die persoon is verantwoordelijke voor de uitvoering van de werkzaamheden binnen zijn portefeuille. De leden van het Regiecollege hebben dus een dubbele verantwoordelijkheid. Zij

brengen enerzijds de belangen in van de door hen vertegenwoordigde organen. Anderzijds zijn zij verantwoordelijk voor een goede uitvoering van hun portefeuille.

Het Regiecollege laat zich adviseren door twee organisaties: de Beheerraad en het op te richten Forum van maatschappelijke organisaties (zie hoofdstuk 5). De Beheerraad heeft als doel de afstemming en efficiency van het beheer door alle beheerders te vergroten. De raad heeft op dit gebied een adviserende rol naar het Regiecollege. In de Beheerraad hebben Rijkswaterstaat, Ministerie EL&I/ DRZ Noord, Ministerie Defensie/ DVD Noord, Natuurmonumenten, de waterschappen, Staatsbosbeheer, particuliere eigenaren en de provinciale landschappen zitting.

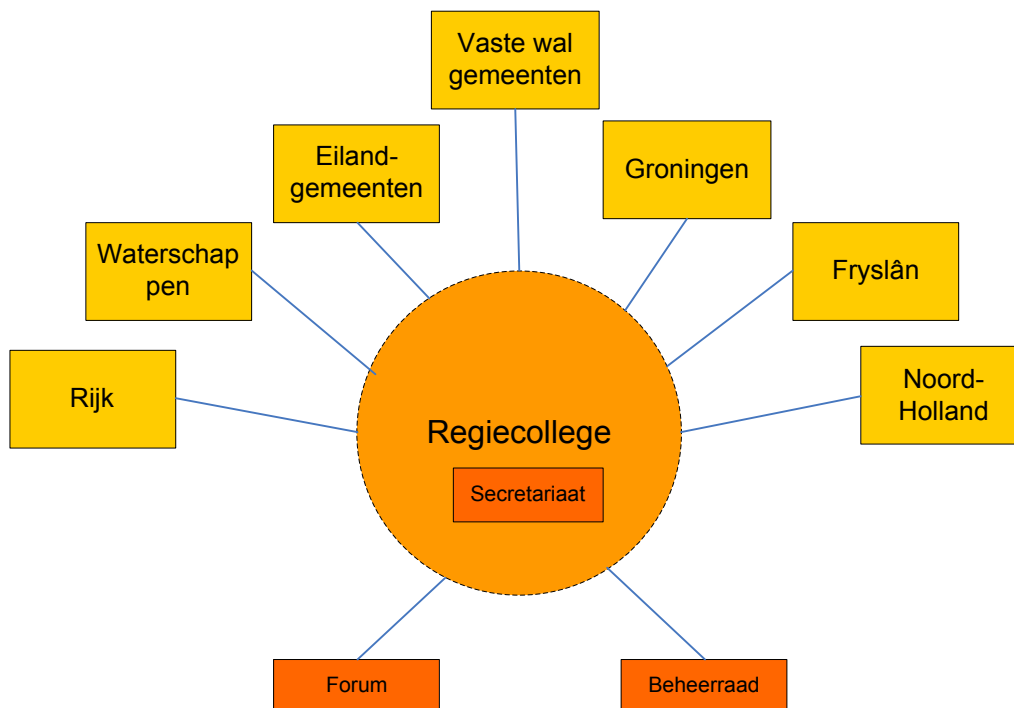
3.3 Werking van het Regiecollege

Het regiecollege werkt op basis van consensus, mocht het toch nodig zijn om te stemmen, dan geldt 'one man one vote'. De taken van het regiecollege zijn beschreven in hoofdstuk 2.

Op dit moment is er vrijwel niets formeel geregeld over de werking van de RCW. Om de samenwerking in het Regiecollege kracht bij te zetten om de regie rol te kunnen uitvoeren zal dit veranderen. De deelnemers sluiten een convenant af waarin onder andere de volgende afspraken worden gemaakt:

- In het Regiecollege vindt overleg plaats en worden afspraken gemaakt aangaande taken in het gebied zoals beschreven in het vorige hoofdstuk. .
- Het Regiecollege stelt een bestuurlijke agenda vast voor de komende jaren en herziet deze met een zekere regelmaat.
- Er komt als onderdeel van het convenant een huishoudelijk reglement en gedragscode. Kern zijn regels om elkaar aan te spreken op uitvoering van de afspraken
- Onderdeel van dit reglement en gedragscode is een geschillenregeling. Hierin worden afspraken opgenomen hoe om te gaan bij verschillen van mening en bij het niet nakomen van afspraken.
- In het convenant worden afspraken gemaakt hoe gemeenschappelijke risico's worden geborgd.
- Er komt een uittrede regeling. Hierin worden afspraken gemaakt onder welke voorwaarden deelnemers eventueel kunnen uittreden.

Resumerend ziet het Regiecollege er als volgt uit:

3.4 Winst ten opzichte van huidige situatie

- Minder bestuurlijke drukte door opheffen stuurgroep waddenprovincies, CCW, IWC;
- Duidelijke verdeling en bundeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden;
- Ontsnippering en van beleid en uitvoering;
- Stroomlijning van werkzaamheden;
- Regiecollege heeft minder leden dan het RCW (van 12 naar 7).

4. Secretariaat van het Regiecollege

Het Regiecollege heeft behoefte aan substantiële ondersteuning vanuit een specifiek daartoe ingericht secretariaat. Daarmee wordt de ondersteuning gegarandeerd en is deze niet langer afhankelijk van al dan niet beschikbare formatie in de achterliggende organisaties. Tevens is de bedoeling de organisaties van Interwad en Coördinatie Seph-W te integreren in het secretariaat. Het is niet de bedoeling dat het secretariaat een (grote) uitvoeringsorganisatie wordt. Veel werkzaamheden kunnen door andere organisaties worden uitgevoerd. Het werkgeverschap ligt bij één van de deelnemers van het Regiecollege. Deze deelnemer behartigt ook de financiële administratie van het Regiecollege. Risico's in personele sfeer worden gedragen door de deelnemers gezamenlijk hetgeen in het convenant wordt vastgelegd.

De belangrijkste taak van het secretariaat is het voeren van het secretariaat van het Regiecollege, Beheerraad en Forum van maatschappelijke organisaties waddengebied. Daarnaast worden zoals in hoofdstuk 2 beschreven diverse initiërende, coördinerende en faciliterende activiteiten uitgevoerd. Op het gebied van coördinatie vergunningverlening en informatie en communicatie worden door het secretariaat ook uitvoerende werkzaamheden verricht.

Het Regiecollege is gebaat bij ondersteuning van all round beleidsmedewerkers op senior niveau. Deze medewerkers moeten in staat zijn programma's en/of projecten op te zetten en/of te coördineren. Vanzelfsprekend wordt voor de uitvoering van de taken genoemd in hoofdstuk 2 inhoudelijk samengewerkt met de ambtenaren/medewerkers uit de deelnemende organisaties. De all round beleidsmedewerkers van het secretariaat voorzien in de ondersteuning van de leden van het Regiecollege. Voor de digitale communicatie en informatievoorziening beschikt het secretariaat over communicatiemedewerkers die voldoende betrokkenheid hebben met de inhoud van het werk en over kenniswerkers die voldoende vaardigheden hebben om kennis te ontsluiten.

Het secretariaat kan rekenen op secretariael/administratieve ondersteuning. Afhankelijk van de huisvestingssituatie is meer of minder facilitaire ondersteuning gewenst. Het secretariaat staat onder leiding van de secretaris. De primaire taak van de secretaris is het faciliteren van de vergaderingen van het Regiecollege. Daarnaast wordt van de secretaris verwacht dat deze samen met de (senior) beleidsmedewerkers meewerkt aan uitvoerende werkzaamheden.

5. Financiën van het Regiecollege

5.1 Bijdragen huidige situatie

De bijdrage van Rijk en regio voor de begroting van 2011 is als in onderstaande tabel. De totale bijdrage is lager dan de begroting(en) van 2011. Voor 2011 wordt er deels uit de reserves van RCW en Seph-W geput om de begrotingen sluitend te krijgen. Dit heeft geen gevolgen voor de procentuele verhouding in de bijdrage aan de begrotingen. (zie onderstaande tabel, zie bijlage voor uitgebreide onderbouwing).

	RCW	Interwad	Seph-W	Totaal	Percentage
Rijk	158.000	290.000	71.190	519.190	64%
Regio	203.000	51.000	34.500	288.500	36%
Totaal	361.000	341.000	105.690	807.690	

5.2 Bekostiging nieuwe situatie

Door de verdere integratie van het secretariaat van het RCW, Interwad en Seph-W kunnen de huidige kosten worden verlaagd.. Aan de andere kant zal als gevolg van de nieuwe taken zoals in hoofdstuk 2 beschreven de behoefte aan ondersteuning weer toenemen. Uitgangspunt is dat voorlopig moet worden gewerkt met de absolute bedragen die nu door de partijen voor het RCW worden bijgedragen. Over de bijdragen van de partners voor de toekomst worden in de uitwerking van het convenant nadere afspraken gemaakt.

5.3 Verdeelsleutel

Bij de verdeelsleutel worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De kostenverdeelsleutel doet recht aan de verhoudingen (belang, betaling en zeggenschap) tussen de deelnemers;
- De kostenverdeelsleutel doet recht aan de inspanningen die het Regiecollege verricht voor de deelnemers;
- De kostenverdeelsleutel is niet alleen afhankelijk van de deelname ook van de opgave voor de betreffende partner;
- De kostenverdeelsleutel is stabiel over langere periode (enkele jaren);
- De kostenverdeelsleutel is simpel en uitlegbaar.

De RCW partijen spannen zich in de financiële bijdragen te handhaven op het peil van 2011 (€ 807.690,--).

In het convenant (genoemd in paragraaf 3.3) worden op basis van een nader op te stellen business plan Secretariaat Regiecollege de afspraken opgenomen over de verdeling van de kosten en de eventuele bedrijfsvoerings- en personele risico's tussen de deelnemers.

6. Forum van maatschappelijke organisaties waddengebied

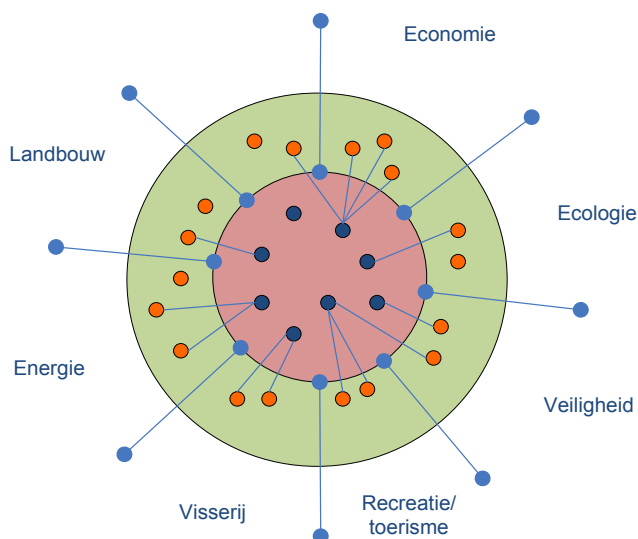
6.1 Wat is de rol van het forum?

Voor de rol van het forum zien wij – in toenemende mate van betrokkenheid – de volgende mogelijkheden:

- Meeweten: de leden van het forum worden bekend gemaakt met het onderwerp.
- Informeel overleg: tussen de leden van het forum wordt vrijblijvend over het onderwerp gesproken.
- Meedenken: met de leden van het forum wordt nagedacht over hetzelfde onderwerp.
- Meewerken: samen met de leden van het forum wordt ten aanzien van het onderwerp een doel nagestreefd.
- Adviesrecht: aan het forum wordt advies gevraagd. Als van dit advies wordt afgeweken moet dit worden gemotiveerd worden.
- Het Regiecollege hecht aan een serieuze positie van het adviesorgaan, tegelijkertijd moet het Regiecollege in staat zijn om zelf zijn afweging te maken. Om die reden wordt gekozen voor adviesrecht met motivatie als afgeweken wordt van dit advies, overigens gaat de betrokkenheid soms minder ver en kan worden volstaan met meedenken. Het Forum kan door het adviescollege gevraagd worden advies te geven. Het Forum kan ook ongeraagd advies geven aan het Regiecollege. De advisering komt niet in plaats van de formele inspraakprocedures. De advisering richt zich met name tot de fase van (de voorbereiding van) beleidsontwikkeling.

6.2 Vormgeving

Het forum heeft een kleine kern, bestaande uit leden met een (grote) achterban die onderwerpen met die achterban voorbespreken. De wijze waarop de kernleden de raadpleging met de achterban organiseren is de verantwoordelijkheid van de kernleden zelf. Deze kern is evenwichtig samengesteld uit leden vanuit de verschillende segmenten. De legitimatie van de kern ligt in de link die ze heeft met de buitenwereld. Elk advies wordt voorbereid door relevante partijen uit de kern, hun achterban en relevante partijen niet behorend tot de achterban maar ook niet behorend tot de kern. De forumleden uit de kern hebben de verplichting om alle relevante partijen te betrekken bij het opstellen van een advies. Uiteindelijk advies wordt vastgesteld door de partijen uit de kern ongeacht hun “afkomst” (figuur 1)

6.3 Wie zitten er in het forum?

Het forum bestaat primair uit de deelnemers in de kern. Deze vertegenwoordigen hun achterban, dit betekent dat per 'thema' slechts één vertegenwoordiger in het forum zit. Door het Regiecollege zullen partijen worden gevraagd zitting te nemen in het forum. De deelnemers worden vertegenwoordigd op directieniveau. Kennispartners nemen niet deel aan het forum, maar kunnen wel uitgenodigd worden om een toelichting te geven. Bewonersgroepen zijn ook niet vertegenwoordigd, zij worden vertegenwoordigd via de democratisch gekozen raads- en Statenleden. De voorzitter is onafhankelijk en wordt door de leden van het forum gekozen

6.4 Secretariaat

Het secretariaat van het Forum wordt geleverd vanuit het Regiecollege. Het secretariaat zorgt voor de agendering, verslaglegging en het opstellen van de adviezen. Het Forum heeft een beperkt budget dat kan worden gebruikt om in geval van complexe advisering capaciteit bij te zetten. Dit budget wordt in overleg tussen de voorzitter van het Forum en de voorzitter van het Regiecollege toegekend.

6.5 Vergaderfrequentie

De frequentie van bijeenkomsten van het forum wordt overgelaten aan het forum zelf. Ten minste één keer per jaar vindt er een gezamenlijke bijeenkomst plaats van met het voltallige Regiecollege.

6.6 Opgeheven overlegorganen

De volgende overlegorganen worden opgeheven met de komst van het forum:

- Toeristisch overleg Waddengebied
- Klankbordgroepen voor programma's
- Diverse ad hoc werkgroepen

Daarnaast is het mogelijk om bestaande werkgroepen (zoals Natura2000) onder te brengen bij het forum, zodat er meer afstemming plaatsvindt. Ook is het mogelijk het nog op te richten maatschappelijk forum voor het Deltaprogramma vorm te geven via het Forum. Samenwerking dan wel combinatie met de maatschappelijke adviesraad van de Waddenacademie zal worden onderzocht.

7. Vervolgproces

Het vervolgproces ziet er als volgt uit:

- 1 maart 2011 wordt het Koersdocument RCW gestuurd naar de leden van het RCW
- 1 maart – 25 maart 2011 raadplegen achterbannen inzake standpunt bepaling in het RCW
- 16 Maart 2011: gesprek voorzitter RCW met minister van I&M en de staatssecretaris van EL&I inzake het Koersdocument RCW
- 25 maart 2011 vaststellen Koersdocument RCW in RCW
- 31 maart 2011 aanbieding Koersdocument RCW aan het kabinet
- April, mei, juni 2011: opstellen business plan secretariaat (omvang, activiteiten, kosten, werkwijze), adviescommissies (Forum, Beheerraad) en uitwerking brondocumenten (convenant, huishoudelijk reglement, geschillenregeling, gedragscode)
- 12 mei 2011 bespreken concept uitwerkingsdocumenten voor het Regiecollege in het RCW
- Mei/juni 2011: goedkeuring colleges van B&W, GS en besturen van Koersdocument RCW en onderliggend convenant.
- 30 juni 2011 vaststellen documenten Regiecollege in het RCW
- Begin juli toogdag voor besturen en maatschappelijke organisaties in het waddengebied
- Zomer 2011: inrichting nieuwe organisatie en werkwijze
- 1 september 2011 start Regiecollege Waddengebied en daarbij passend secretariaat

Bijlage 1

Geraadpleegde documenten

Geraadpleegde documenten

- Planologische kernbeslissing Derde Nota Waddenzee, ontwikkeling van de wadden voor natuur en mens
- Beheer en Ontwikkelingsplan waddengebied, Léven in de wadden
- Toekomst bestuurlijke organisatie waddengebied, Berenschot
- Evaluatie bestuurlijke organisatie waddengebied, Berenschot
- Brief 19-11-2010 minister I&M aan de Voorzitter van de Tweede Kamer betreffende Toezending evaluatierapport bestuurlijke organisatie waddengebied
- Brief 19-11-2010 minister I&M aan de voorzitter van het Regionaal College Waddengebied betreffende Bestuurlijke organisatie waddengebied (opdrachtbrief)
- Regeerakkoord 2010 "Vrijheid en verantwoordelijkheid"
- Pre ambule RCW bij het rapport Berenschot

Bijlage 2

Huidige bijdragen

2011	RCW	Interwad	Seph-W	Totaal	Percentage
Rijk *	158.000	290.000	71.190	519.190	64,3%
Noord-Holland	40.600	17.000	11.500	69.100	8,6%
Fryslân	40.600	17.000	11.500	69.100	8,6%
Groningen	40.600	17.000	11.500	69.100	8,6%
Eiland gemeenten	30.450			30.450	3,8%
Walgemeenten	30.450			30.450	3,8%
Waterschappen	20.300			20.300	2,5%

* Samengesteld uit bijdragen van de volgende departementen: I&M (VROM en V&W), EL&I (LNV en EZ), Defensie, BZK. Dit is exclusief bijdrage aan Raad voor de Wadden.